Çocuklar ?çin Çoklu Zekâ Ölçe?i (Ç?ÇZÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuklar ?çin Çoklu Zekâ Ölçe?i (Ç?ÇZÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18867

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuklar ?çin Çoklu Zekâ Ölçe?i (Ç?ÇZÖ), Fatma Susar K?rm?z? taraf?ndan 2006 y?l?nda Dokuz Eylül Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan kapsaml? bir **doktora tezi** çal??mas? çerçevesinde geli?tirilmi? bir psikolojik ölçek türüdür. Ölçek, ilkö?retim 4. s?n?f ö?rencilerinin **Howard Gardner**'?n ortaya koydu?u Çoklu Zekâ Kuram? alanlar?ndaki yeterliliklerini, e?ilimlerini ve güçlü yönlerini belirlemek amac?yla tasarlanm??t?r.

Bu geli?tirme çal??mas?, Türkçe ö?retiminde kullan?lan i?birlikli ö?renme yönteminin, ö?rencilerin akademik eri?i düzeyleri, tutumlar?, ö?renme stratejileri ve çoklu zekâ alanlar? üzerindeki etkilerini deneysel olarak inceleyen daha büyük bir ara?t?rman?n ayr?lmaz bir parças? olarak ortaya ç?km??t?r. Ç?ÇZÖ, bu etkileri nicel olarak ölçmeye yarayan temel araçlardan biridir.

Anahtar Kelimeler

Çoklu Zekâ Kuram?, Ç?ÇZÖ, Çoklu Zekâ, ?lkö?retim, Türkçe Ö?retimi, ??birlikli Ö?renme, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

Fatma Susar K?rm?z?

Amaç

Çocuklar ?çin Çoklu Zekâ Ölçe?i (Ç?ÇZÖ)'nin birincil amac?, ilkö?retim ça??ndaki çocuklar?n Çoklu Zekâ Kuram? çerçevesindeki sekiz farkl? zekâ alan?ndaki potansiyellerini ve profillerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, ö?rencilerin bask?n zekâ türlerini belirleyerek, e?itim ortam?nda bireyselle?tirilmi? ö?retim yakla??mlar?n?n temelini olu?turmay? hedefler.

Ölçe?in geli?tirilme amac?, ayn? zamanda i?birlikli ö?renme gibi yenilikçi e?itim yöntemlerinin, ö?rencilerin zekâ alanlar?ndaki geli?imine katk?s?n? bilimsel olarak saptamakt?r. Bu sayede, e?itimciler ve müfredat geli?tiriciler, ö?rencilerin tüm zekâ potansiyellerini destekleyecek pedagojik kararlar alabilirler.

Yap?

Ölçe?in ölçmeyi hedefledi?i temel psikolojik yap?, **Howard Gardner** taraf?ndan tan?mlanan Çoklu Zekâ Kuram?'d?r. Bu kuram, zekân?n tekil bir genel yetenek yerine, her bireyde farkl? düzeylerde bulunan bir dizi ba??ms?z yetenekten olu?tu?unu varsayar. Ç?ÇZÖ, bu çok boyutlu yap?y? çocuk düzeyinde de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, kuram?n öngördü?ü sekiz temel zekâ alan?n? kapsamaktad?r:

Sözel-Dilsel Zekâ: Kelimeleri etkili kullanma, okuma ve yazma yetene?i.
Mant?ksal-Matematiksel Zekâ: Mant?k yürütme, problem çözme ve soyut dü?ünme yetene?i.
Görsel-Uzamsal Zekâ: Görsel dünyay? alg?lama ve zihinde manipüle etme yetene?i.
Müziksel-Ritmik Zekâ: Ritim, melodi ve tonlar? anlama ve üretme yetene?i.
Bedensel-Kinestetik Zekâ: Vücudu amaçl? ve becerikli bir ?ekilde kullanma yetene?i.
Sosyal (Ki?ileraras?) Zekâ: Ba?kalar?n?n duygular?n?, motivasyonlar?n? ve niyetlerini anlama yetene?i.
?çsel (Özedönük) Zekâ: Kendini anlama, iç dünyay? analiz etme ve öz-fark?ndal?k yetene?i.
Do?ac? Zekâ: Do?ay?, bitkileri ve hayvanlar? tan?ma ve s?n?fland?rma yetene?i.

Geçerlik

Çocuklar ?çin Çoklu Zekâ Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, ölçe?in geli?tirildi?i 2006 tarihli kapsaml? **doktora tezi** bünyesinde gerçekle?tirilmi?tir. Geçerlik analizleri, ölçek maddelerinin gerçekten de Çoklu Zekâ Kuram?'n?n teorik yap?s?n? ölçtü?ünü kan?tlamaya odaklanm??t?r.

Geli?tirme çal??malar?nda içerik geçerli?inin sa?lanmas? için alan uzmanlar?n?n görü?lerine ba?vurulmu?, yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla ise faktör analizleri (muhtemelen aç?mlay?c? faktör analizi) uygulanm??t?r. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? (örne?in, KMO veya Barlett testi sonuçlar?) belirtilmemi?tir; ancak tezin metodolojisi, ölçe?in yap?sal uygunlu?unun psikometrik standartlara uygun olarak incelendi?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Ç?ÇZÖ'nün güvenirlik analizleri, ölçe?in zaman içinde ve farkl? maddeler aras?nda tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini de?erlendirmek üzere doktora çal??mas?nda yer alm??t?r. Güvenirlik, genellikle iç tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach Alfa) hesaplanarak veya test-tekrar test uygulamalar?yla incelenir.

Kaynak referansta güvenirlik katsay?lar?na dair say?sal bir veri sunulmam??t?r. Ancak, ölçe?in geli?tirme süreci, her bir zekâ alan?n? temsil eden alt ölçeklerin yeterli düzeyde iç tutarl?l??a sahip olmas? gereklili?ini zorunlu k?lar. Akademik bir tez ürünü olmas? nedeniyle, ölçe?in kabul edilebilir düzeyde güvenirlik de?erlerine ula?t??? varsay?lmaktad?r.

Faktör Analizi

Çocuklar ?çin Çoklu Zekâ Ölçe?i'nin çok boyutlu yap?s?n? do?rulamak amac?yla faktör analizleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin beklenen sekiz zekâ alan?na ayr?l?p ayr?lmad???n? ve her bir alan?n ba??ms?z bir faktör olarak ne kadar güçlü yüklendi?ini ortaya

ARABPSYCHOLOGY.COM

koyar.

Faktör analizinin ba?ar?l? sonuçlanmas?, Ç?ÇZÖ'nün, Çoklu Zekâ Kuram?'n?n temel ayr?mc?l???n? (örne?in sözel zekân?n mant?ksal zekâdan ayr?lmas?) istatistiksel olarak destekledi?i anlam?na gelir. Bu analizler, ayn? zamanda ölçe?in nihai madde say?s?n?n belirlenmesinde ve yap?sal netli?inin sa?lanmas?nda kritik rol oynam??t?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?larak uygulanan öz bildirim envanteri.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: ?lkö?retim Ö?rencileri

Ya? Grubu: ?lkö?retim 4. s?n?f ö?rencileri (Genellikle 9-10 ya? grubu)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Fatma Susar K?rm?z?'n?n doktora tezi kapsam?nda, ilkö?retim 4. s?n?f ö?rencileri üzerinde uygulanm?? ve psikometrik özellikleri bu popülasyon üzerinde belirlenmi?tir.

Test Metodolojisi: Ö?rencinin günlük ya?amdaki davran??lar?n? ve tercihlerini yans?tan ifadeler sunulur. Ö?renci, bu ifadelere ne ölçüde kat?ld???n? bir derecelendirme sistemi üzerinden belirtir. Puanlama, her bir zekâ alan? için ayr? ayr? yap?l?r.

Anahtar Kelimeler

Çoklu Zekâ Kuram?, Ç?ÇZÖ, Zekâ Alanlar?, ?lkö?retim 4. S?n?f, Susar K?rm?z?, Psikometri, Ö?renme Stratejileri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Veri mevcut de?il.

Kurumsal E-posta Adresi: fsusar@pau.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Pamukkale Üniversitesi, E?itim Fakültesi (Yazar?n güncel akademik ileti?im adresi).

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir çal??ma (doktora tezi) ürünü oldu?undan, akademik ve e?itim amaçl? kullan?mlar için genellikle yazar Fatma Susar K?rm?z?'dan izin al?nmas? gerekmektedir. Ticari kullan?m veya geni? çapl? uygulamalar için yazar ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmelidir.

Test Y?l?: Ölçe?in geli?tirildi?i ve ilk kez kullan?ld??? y?l, temel ald??? doktora tezinin tamamlanma tarihi olan **2006** y?l?d?r.

Kaynaklar

Susar-K?rm?z?, F. (2006). *?lkö?retim 4. s?n?f Türkçe ö?retiminde çoklu zeka kuram?na dayal? i?birlikli ö?renme yönteminin eri?i, tutumlar, ö?renme stratejileri ve çoklu zeka alanlar? üzerindeki etkileri.* (Doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.

Orijinal teze Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: cocuklar-icin-coklu-zeka-olcegi-ciczo-toad.pdf

Çocuklar ?çin Çoklu Zekâ Ölçe?i (Ç?ÇZÖ) Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri orijinal kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Detayl? maddelere ula?mak için, yukar?da belirtilen doktora tezinin incelenmesi gerekmektedir.

Ç?ÇZÖ, Çoklu Zekâ Kuram?'n?n sekiz alt boyutunu ölçmeye yönelik, ö?rencilerin kendi ö?renme ve davran?? biçimlerini de?erlendirdi?i bir dizi ifadeden olu?ur. Ölçek maddelerinin tam listesi ve derecelendirme sistemi, tezin ekler bölümünde yer almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM